

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding hbo-master Architectuur van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

Gegevens

datum	Naam instelling	: Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten
30 januari 2015	Naam opleiding	: hbo-master Architectuur (240 ECTS)
onderwerp	Datum aanvraag	: 21 augustus 2014
Definitief besluit	Variant opleiding	: deeltijd
accreditatie hbo-master	Locatie opleiding	: Amsterdam
Architectuur van de	Datum goedkeuren	
Amsterdamse Hogeschool voor	panel	: 24 februari 2014
de Kunsten	Datum locatiebezoeken	: 10 en 11 april 2014
(003245)	Datum visitatierapport	: 17 juli 2014
uw kenmerk	Instellingstoets kwaliteitszorg	: ja, positief besluit van 24 februari 2014
14 1088/NvD		
ons kenmerk		
NVAO/20150025/ND	Beoordelingskader	
bijlagen	Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcr. 2010, nr 21523).	
3		

Aanvullende informatie

Bij e-mail van 3 november is aan de instelling gevraagd om aanvullende informatie aan te leveren over de uiteindelijke rendementen per cohort. Deze informatie is bij e-mail van 21 november 2014 aangeleverd. De NVAO heeft deze informatie meegenomen in de besluitvorming.

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport en de aanvullende informatie deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding goed heeft bevonden. De NVAO heeft in het besluitvormingsproces aandacht besteed aan de lage rendementen van deze opleiding, alsmede van vergelijkbare opleidingen aan andere hbo-instellingen. De NVAO is van mening dat de rendementscijfers gezien moeten worden in de context van deze specifieke masteropleidingen en constateert dat de betrokken instellingen maatregelen treffen om uitval waar mogelijk tegen te gaan.

Het visitatierapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van het panel over de hbo-masteropleidingen Architectuur, Landschapsarchitectuur en Stedenbouw van de Academie van Bouwkunst Amsterdam (AvB), onderdeel van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (AHK).

Inlichtingen

Lisette Winsemius
+31 (0)70 312 23 81
l.winsemius@nvaonet

Parkstraat 28 | 2514 JK | Postbus 85498 | 2508 CD Den Haag
P.O. Box 85498 | 2508 CD The Hague | The Netherlands
T + 31 (0)70 312 2300
info@nvaonet | www.nvaonet

Pagina 2 van 9 Het panel heeft deze opleidingen gezamenlijk beoordeeld, aangezien de opleidingen een grote gemeenschappelijkheid hebben en een aantal onderdelen multidisciplinair wordt aangeboden.

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel.

Standaard 1. Beoogde eindkwalificaties

De drie hbo-masteropleidingen Architectuur, Stedenbouw en Landschapsarchitectuur zijn te kenschetsen als ontwerpopleidingen op het snijvlak van kunst, techniek en wetenschap en ze leiden studenten op tot ontwerpprofessionals voor de drie gelijknamige vakgebieden. Omdat studenten in de masteropleiding twee jaar praktijkervaring op doen, kunnen afgestudeerden zich na de opleiding direct inschrijven in het architectenregister en direct aan de slag als respectievelijk Architect, Stedenbouwkundige en Landschapsarchitect. De Academie heeft een duidelijk beeld van het soort ontwerpers dat wordt opgeleid: ontwerpers die conceptueel goed onderlegd zijn, maar wel gericht op de actuele praktijk, die zich kritisch en zelfstandig opstellen, die voorbereid zijn op multidisciplinair werken en die oog hebben voor internationale ontwikkelingen.

De eindkwalificaties voor de opleidingen zijn geformuleerd in 'eindtermen' en 'competenties'. De eindtermen voor de drie opleidingen zijn een rechtstreekse afspiegeling van de praktijk, ze komen namelijk overeen met de landelijke begintermen voor beroepspraktijk (vastgelegd in de Nieuwe Nadere Regeling bij de Wet op de Architectentitel voor Architectuur, Stedenbouw en Landschapsarchitectuur). De competenties zijn een Academie-eigen vertaling van de eindtermen en bestaan voor elk van de drie opleidingen uit dezelfde tien generiek geformuleerde vermogens: Creërend-, ambachtelijk-, operationaliserend-, ondernemend-, onderzoekend-, lerend-, communicatief- en strategisch vermogen en het vermogen tot samenwerken en het vermogen tot kritische reflectie. Het panel stelt vast dat de competentieset ook aan de internationale eisen voor masterniveau voldoet.

Voor het binnenschools curriculum werkt de Academie met de tien competenties, voor het buitenschools curriculum werken alle academies in Nederland met de landelijk opgestelde eindtermen. Van de landelijke eindtermen is vastgesteld welke primair in het binnenschools curriculum, welke primair in het buitenschools curriculum en welke in beide aan de orde moeten komen.

De huidige competentieset bestaat al enkele jaren, maar gezien het feit dat de competenties vrij abstract zijn geformuleerd, stelt het panel vast dat de Academie hiermee nog goed uit de voeten kan. Dit ondanks het feit dat onder invloed van de crisis bijvoorbeeld, het werkveld voor de drie opleidingen recent ingrijpend veranderde.

Opvallend is de verschuiving van grote bureaus naar vele kleine bureaus, evenals een toename van tijdelijke samenwerkingsverbanden. Ook de aard van het werk is veranderd: meer dan voorheen vindt dat werk in netwerkverband plaats en vraagt het om eigen initiatief.

Ondernemendheid van studenten is in dat kader een steeds belangrijker aspect.

Ondanks dat in de eindkwalificaties internationalisering niet letterlijk of expliciet is opgenomen, voldoen deze toch in internationaal perspectief volgens het panel, doordat ze aansluiten bij Europese regelgeving.

Pagina 3 van 9 De Academie heeft aanvullend hierop een visie op internationalisering en kiest er bewust voor om vanuit het Nederlandse ontwerpgedachtengoed op te leiden, maar om hierbij wel eigen opvattingen continu te toetsen en te herdefiniëren vanuit het bredere perspectief van internationale ontwerpopvattingen en ontwikkelingen (globalisering, EU eenwording etc.).

Het panel stelt vast dat onderzoek, via de competentie 'Onderzoekend vermogen' die voor elk van de opleidingen geldt, deel uitmaakt van de eindkwalificaties en dat onderzoek bovendien integraal onderdeel is van de opleidingen als zijnde een aspect dat in de visie van de Academie onlosmakelijk verbonden is met ontwerpen.

Het panel trof drie opleidingen die door de Academie vanuit een sterke visie, heldere profilering en breed gedragen gedachtengoed worden uitgevoerd. De bewuste keuze voor de concurrent- formule speelt hierbij een essentiële rol. Deze formule wordt toegepast door alle zes Nederlandse Academies van Bouwkunst en aan de inhoud van het buitenschools curriculum worden eisen worden gesteld vanuit wet- en regelgeving. Het is voor het panel helder dat de Academie de eindkwalificaties voor het buitenschools curriculum afstemt met relevante inhoudelijke partijen die de nationale en Europese beroepspraktijk vertegenwoordigen.

Het panel vindt voor alle drie de opleidingen dat ze aansluiten bij en in goede harmonie zijn met het werkveld. De beoogde eindkwalificaties zijn geworteld in verschillende praktijken en er is voldoende aansluiting bij: de Europese regelgeving en nationale wet- en regelgeving, onderlinge afspraken tussen masteropleidingen in Nederland, de Dublin Descriptoren en overleg met de beroepspraktijk. Hiermee zijn de relevantie, de beroepsgerichtheid en het niveau van de competenties (ook internationaal gezien) verzekerd. Ook de aandacht voor de multidisciplinariteit vindt het panel sterk en passend bij de huidige praktijk.

Het auditpanel is van mening de masteropleidingen Architectuur, Stedenbouw en Landschapsarchitectuur op Standaard 1 het gemiddelde ontstijgen. In het bijzonder waardeert het panel de sterke visie en de verankering van de eindkwalificaties in de praktijk. Op basis hiervan beoordeelt het panel standaard 1 als 'Goed' voor de drie hbo-masteropleidingen Architectuur, Stedenbouw en Landschapsarchitectuur.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De Academie heeft een visie op hoe zij studenten wil opleiden. Belangrijke elementen daaruit zijn: de meester-gezel benadering, de student beschouwen als professional en actueel, 'state of the art' en multidisciplinair onderwijs. Voorts zijn Amsterdam als object van studie en leermodel en oog bieden voor internationale ontwikkelingen belangrijk. De Academie van Bouwkunst gaat ervan uit dat studenten het meest effectief leren in een realistische taakomgeving (gecombineerd met meer klassieke werkvormen als colleges en werkgroepen).

De academie richt hiertoe het onderwijs in als 'concurrent onderwijs', waarin werken in de praktijk en studie op de Academie (elk 50%) elkaar aanvullen tot een volledige opleiding.

Via een systeem met uitgebreide matrices borgt de Academie dat alle eindkwalificaties in het programma aan bod komen. Voor studenten is er een heldere, overzichtelijke studiegids.

Het panel is complimenteus over het programma omdat het studenten, met zeer uiteenlopende vooropleidingen, mogelijk maakt om de eindkwalificaties te behalen.

Pagina 4 van 9 Het curriculum is zeer doordacht opgezet, bevordert de samenwerking tussen de drie opleidingen en komt toch tegemoet aan eisen om flexibel op ontwikkelingen te kunnen reageren en om keuzemogelijkheden voor studenten te honoreren.

De studenten komen in aanraking met buitenlandse professionals, praktijk en kennisbasis, voor internationalisering is dus over de breedte van de opleidingen voldoende aandacht. Dat geldt ook voor onderzoek in het kader van ontwerpen.

Het panel ziet dat er een werkend systeem is om het programma te actualiseren. Zo gaven alumni in evaluaties aan dat zij ondernemerschap missen in de opleidingen, inmiddels is en wordt dit verder in het programma gebracht. Dat vindt het panel belangrijk. Het panel stelt voorts vast dat de studielast hoog is, tegelijkertijd ziet het panel dat de Academie voldoende aandacht heeft voor studiebegeleiding en ontlastende maatregelen. Permanente aandacht hiervoor is volgens het panel belangrijk.

Het auditpanel is van oordeel dat de Academie in een goede balans van vaste en flexibele docenten op een zeer consistente wijze de helder opgezette en zeer goed doordachte masterprogramma's aanbiedt. Door het werken met gastdocenten uit het werkveld, sluit het programma steeds aan bij de actuele praktijk. Docenten zijn deskundig en nieuwe docenten worden goed ingewijd in de cultuur en de onderwijssystematiek van de opleidingen.

Ook de voorzieningen zijn goed, en indien studenten minder tevreden zijn, werkt men aan verbetering. Wat niet in de academie aanwezig is, is elders binnen een kleine straal rondom de school, wel tot de beschikking van studenten. De 'school' is groter dan het gebouw, zoals studenten opmerkten.

De goede, zorgvuldig en evenwichtig opgebouwde programma's die studenten de mogelijkheid bieden de eindkwalificaties te halen en zichzelf te ontwikkelen, de sterke nadruk op de praktijk via het breed gedragen concurrent-model en de kwalitatief goede docenten die op consistente wijze via de 'meester-gezel- methode' de actuele praktijk inbrengen zijn de hoofdredenen voor het panel om deze standaard voor elk van de drie opleidingen als 'goed' te beoordelen.

Standaard 3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Het panel is onder de indruk van de inhoudelijk georiënteerde, weinig bureaucratische, en zorgvuldige toetssystematiek die de Academie hanteert. De twee soorten beoordelingen (Kennis & vaardigheden op onderdelen en integratie van kennis & vaardigheden + vorderingen in professionele ontwikkeling van de student per jaar) vormen een bewaking van de integrale ontwikkeling van de student en zijn passend voor het competentiegerichte onderwijs en vereisen een brede ontwikkeling van de student als ontwerper. Met de aanvullende jaarlijkse integrale toetsing gaat de Academie volgens het panel 'de extra mijl' en borgt zij het opleiden tot goede ontwerpers. Dat genereert de nodige continuïteit en stabiliteit in een omgeving waarin veel met gastdocenten wordt gewerkt. De combinatie van beide toetswijzen is volgens het panel zeer sterk.

Bij het ontwerpen van toetsen is er een gedeelde verantwoordelijkheid tussen docenten en studieleiding. Bij het beoordelen van gerealiseerde kwalificaties worden studenten systematisch door meer docenten beoordeeld en ook door externe deskundigen. Beoordelingsformulieren hebben een heldere uniforme structuur. De relatie tussen de eindkwalificaties en de beoordelingsformulieren waarmee gewerkt wordt bij het beoordelen

Pagina 5 van 9 van het eindwerk, kan volgens het panel directer en daardoor beter navolgbaar.

Desondanks borgt het gehanteerde systeem de inhoud en het niveau van de competenties.

Het panel is van mening dat de eindwerken voor alle drie de opleidingen qua niveau, inhoud en oriëntatie een goede afspiegeling zijn van de eindkwalificaties. Volgens het panel is het begrijpelijk dat veel studenten hun eindwerk naar een hoog niveau willen brengen om mee te dingen naar vakprijzen, in de praktijk zijn langere afstudeertrajecten hiervan het gevolg. De beoordeling van het eindwerk kan verder verrijkt worden door het proces (tijd en planning) daarbij een prominentere plaats te geven. Extra aandacht voor de theoretische kant van de onderbouwing van ontwerpkeuzes en het uitdrukken van de reflectie van de student kan het niveau van de studenten nog verder verhogen.

Het panel is zeer positief over de toetsystematiek en over het gerealiseerde eindniveau van de drie opleidingen, zeker ook gezien (de nominaties voor) vakprijzen die afgestudeerden vergaren. Op basis daarvan beoordeelt het panel standaard 3 voor de hbo-masteropleidingen Architectuur, Stedenbouw en Landschapsarchitectuur als 'Goed'.

Algemene conclusie

Naar de mening van het panel worden de hbo-masteropleidingen Architectuur, Stedenbouw en Landschapsarchitectuur vanuit een heldere visie op het vak en onderwijs en op een breed gedragen wijze aangeboden. De eindkwalificaties zijn rechtstreeks afkomstig uit de praktijk en het auditpanel is zeer tevreden over de inhoud en vormgeving van het programma, de docenten en voorzieningen. De toetsystematiek met integrale jaartoetsing is stevig en borgt dat studenten de eindtermen kunnen behalen. De resultaten zijn goed. Het panel stelt daarbij dat de Amsterdamse Academie 'Unieke talenten de kans geeft om te excelleren'.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten te Amsterdam in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 1 december 2014 naar voren te brengen. Bij e-mail van 13 januari 2015 heeft het bestuur van deze gelegenheid gebruik gemaakt. Dit heeft geleid tot enkele tekstuele aanpassingen.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de hbo-master Architectuur (240 ECTS; variant: deeltijd; locatie: Amsterdam) van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten te Amsterdam. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als goed.

Dit besluit treedt in werking op 30 januari 2015 en is van kracht tot en met 29 januari 2021.

Den Haag, 30 januari 2015

De NVAO
Voor deze:

Dr. A.H. Flierman
(Voorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Goed
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Goed
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Goed
Eindoordeel		Goed

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent. Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Tabel 1: Rendement.

Cohort	2006	2007	2008
Rendement	17%	8%	15%

Tabel 2: Uiteindelijke rendementen per cohort

Cohort	2006	2007	2008
Afgestudeerd	46%	24%	41%
Uitval ¹	54%	74%	51%
Studerend	0%	3%	8%

Tabel 3: Docentkwaliteit.

Graad	Ba	Ma	PhD
Percentage	12%	87%	2%

Tabel 4: Student-docentratio.

Ratio	24:1
-------	------

Tabel 5: Contacturen binnenschools onderwijs².

Studiejaar	1	2	3	4
Contacturen	10,5	9,5	8,5	0,5

¹ Tot 'uitval' horen ook studenten die een 'time-out' hebben genomen en de studie mogelijk weer zullen hervatten.

² Het binnenschoolse deel beslaat 20 uur per week. Daarnaast zijn studenten 20 uur per week buitenschools in de praktijk aan het werk.

- W.L.M Blomen is directeur van de Hobéon Groep. Hij heeft de afgelopen jaren veelvuldig deelgenomen aan audits in het hoger onderwijs, doorgaans als voorzitter.
- D. Boutsen is Decaan van de Hogeschool voor Wetenschap & Kunst, sinds 2012 LUCA / Dep. Architectuur Sint-Lucas (sinds 2013 KU Leuven Faculteit Architectuur) en projectarchitect stedenbouw en architecturale constellaties.
- Prof. ir. D. Schrijnen was deeltijd hoogleraar Stedenbouwkundig ontwerpen Stad en Regio, en vervolgens praktijk hoogleraar Strategie en Planning, faculteit Bouwkunde, TU Delft. Momenteel is hij zelfstandig management consultant Ruimtelijke Ordening.
- P. Meijerink MLA is directrice en doceert aan de École d'architecture de paysage van de Universiteit van Montréal. Ze studeerde landschapsarchitectuur (behaalde haar bachelor bij Hogeschool Larenstein en haar master bij Harvard) en Psychologie en is oprichter van en landschapsarchitect bij WANTED landscape llc.
- Drs. J.D. Oostwoud Wijdenes studeerde Psychologie, verrichtte onderzoek binnen het onderwijs-domein en is momenteel medewerker onderwijs, onderzoek en kwaliteitszorg bij de HKU.
- A.H. Hildebrant is alumnus van de Masteropleiding Architectuur. Hij studeerde in 2013 af aan de Academie van Bouwkunst van Fontys Hogescholen te Tilburg.

Het panel werd ondersteund door H. Bleijs BSc, secretaris (gecertificeerd).